

Понеже този календаръ се занимавалъ съ прокобяване, то не можелъ да се прокара между другитѣ народи, освѣнъ въ Персія и по кѣсно въ Арабія, когото нарекли персийцитѣ „Неврусъ“ или „Султани Неврусъ“. Защитницитѣ на лунния календаръ е било духовенството, а земледѣлцитѣ не били благодарни ни отъ лунния ни отъ звѣздния, затова всѣки народъ си стѣкмявалъ отдѣленъ календаръ. Като напр. българитѣ. Тѣ раздѣлили годината на двѣ части: зимна и лѣтна като ги броели като два мѣсеца: зимата почвала отъ „Вълчитѣ празници“, т. е. 12—16 Ноем. сегашно, а лѣтото отъ 1 Май, нареченъ „Пеперудитѣ“. Нѣма почти свѣдѣния да ли тѣзи двѣ годишни врѣмена сж отговаряли на слѣнчевата естествена година или не. Види се, че самитѣ астрономи тогава не сж били още раздѣлили годината на четири врѣмена, а е имало само двѣ годишни врѣмена: зима и лѣто. Този календаръ е сѣществувалъ до 824 г. Пр. Хр. когато царъ Коледаъ распрѣдѣлилъ годината на 12 мѣсеца. Той почнѣлъ новата година отъ празника си Коледа (25 Дек.) и нареклъ тѣй мѣсецитѣ: Коложекъ, Голѣмъ — сѣчко, Малкъ — сѣчко, Брѣзенъ, Цвѣтенъ, Трѣвенъ, Червенъ, Горещникъ, Сърпенъ, Брѣзенъ, Листопадъ и Студенъ. Отъ врѣмето на Юлія Цезаря (46 г. пр. Хр.) и тѣ приели, т. е. българитѣ, общия Юліански календаръ. На 1232 г. слѣдъ Р. Хр. българитѣ подновили най стария си календаръ, като го реформирали да почва зимата отъ Св. Димитрий (26 Октомври), а лѣтото отъ 23 Априль Св. Георгие. Този календаръ приели и турцитѣ, когато завоювали Бѣл. Полуостровъ, като почнѣли да наричатъ Димитровденъ *Касъмъ*, а Гергевденъ *Хедерлесъ*. Тѣзи дни се празнуватъ и отъ турцитѣ и до сега.

Да се повърнемъ пакъ къмъ старитѣ врѣмена. Прѣди Христа 2492 г. Ерменския царъ Хаикъ или Хайканъ е реформиралъ астрономическия календаръ, когото нарекли „Орацуюецъ“. Споредъ астрономическия календаръ новата година почвала отъ първия день на първата зодия „Овенъ“ на пролѣтѣта както и до сега персидския. Хаикъ прѣмѣстя новата година да се почва отъ първия день на третата зодия „Дѣва“ на лѣтото, т. е. на 10 Августъ сегашно. Отхвърлилъ зодиитѣ и наредилъ Хаикъ мѣсецитѣ тѣй: „Навасардъ — Августъ, Хорей — Септември, Сахми и пр. Дре, Каоцъ, Арацъ, Ме-